

## BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YETERLİKLERİ VE KULLANDIKLARI ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

### Özet

Bu çalışma, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri, kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların belirlenmesi amacıyla yapılmış betimsel bir çalışmadır. Araştırma, 2011–12 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan 700 öğretmen ile yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 503'ü (%71,9) erkek, 197'si (%28,1) bayandır ve 289'u (%41,3) ilköğretimde, 411'i (%58,7) lisede görev yapmaktadırlar. Çalışmada, araştırmacı tarafından geliştirilen ve demografik bilgiler, mesleki yeterlikler, kullanılan öğretim yöntemleri ile ilgili boşluk doldurma ve 5'li likert tipi sorulardan oluşan 27 maddelik ölçme aracı kullanılmıştır. Bulgulara göre; öğretmenlerin mesleki yeterlik durumlarına bakıldığında meslekle ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olabilmek ve mesleğini seyerek yapma, ders işlerken öğrencilerin gelişimini dikkate alma, dersle ilgili ön hazırlık yapabilmek, derste etkinliklerin işlem basamaklarını sıralı bir şekilde gerçekleştirebilme, öğrencilere eksikliklerini giderebilmeleri için yardımcı olabilmek, mezun olduğu bölümde yeterli özel öğretim dersi alma, kullanacağı özel öğretim yöntemini seçerken bilgi düzeyinin yeterli olması, derse ayrılan sürede verimli ders işleme gibi sorulara her zaman ve genellikle seçenekleriyle cevap verdikleri görülmüştür. Öğretmenler genellikle öğrenci merkezli ders işlediklerini ve ders süresini kısmen yeterli bulduklarını bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma durumlarına göre, en fazla tercih ettikleri: eşli, komut ve alıştırmaya yöntemleri; en az tercih ettikleri: öğrencinin tasarımı, yönlendirilmiş buluş ve kendi kendine öğretme yöntemleri; en yararlı yöntemler: alıştırmaya ve kendini denetleme yöntemleri; en kolay yöntemler: komut, alıştırmaya ve eşli yöntemler; öğrencilerin ilgisini en fazla çeken yöntemler ise komut, alıştırmaya ve eşli çalışma yöntemleri olarak bildirmişlerdir. Öğretmenlerin beden eğitimi derslerinde özel öğretim yöntemlerini kullanmamasına neden olarak dönüt vermede yaşanan sıkıntılar, öğretmenin bilgi yetersizliği, uygun ders ortamının olmaması, öğretmen merkezli ders işlenmesi, ders saatlerinin yetersizliği, ders dışı etkinliklerin fazla olması, öğrencinin istememesi, görev yaptığı okuldaki öğrencinin seviyesinin düşük olması gibi cevapları verdikleri görülmektedir. Sonuç olarak beden eğitimi öğretmenlerinin en fazla kullandığı öğretim yöntemleri komut, alıştırmaya ve eşli yöntemler olup, öğretmenlerin özel öğretim yöntemlerini derslerde yeterince kullandıkları söylenebilir.

**Anahtar Kelimeler:** Beden eğitimi dersi, beden eğitimi öğretmeni, öğretim yöntemi

## THE EXAMINATION OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER'S PROFESSIONAL COMPETENCE AND IDEAS REGARDING THEIR TEACHING METHODS

### *Abstract*

This descriptive study was conducted to identify physical education teacher's professional competence, their teaching methods and encountered problems in the implementation of these methods. The research was conducted with 700 in-service teachers which serve in schools subordinated to Republic of Turkey Ministry of National Education of school year 2011/12. 503 of attendants (71.9%) are men and 197 of attendants (28.1%) are women. 289 teachers (41.3%) serve in primary schools and 411 (58.7%) teachers serve in high schools. An evaluation instrument developed by the researcher with 27 clauses was used in the research, which consists of gap-fill and five point likert questions related to demographical information, occupational competence and teaching methods. According to findings, when teachers' occupational competence examined, it was shown that teachers answered questions such as having sufficient knowledge and practising their profession eagerly, paying attention to students' improvement during lesson, making a preliminary for the lesson, carrying out transaction steps of lesson activities sequentially, helping students by overcoming their own deficiencies, taking adequate special teaching lessons in the graduation class, having sufficient knowledge by selecting special teaching method and teaching a lesson productive lesson in allocated time with the options of 'always' and 'generally'. Teachers reported that they used to teach student-centred lessons and lesson time is partially sufficient to them. Most commonly used teaching methods among physical education teachers which attended the study are: reciprocal, command and practice methods; least commonly used methods among them are: learner's individual designed program, guided discovery and self teaching methods; most useful methods among them are: practice and self check methods; methods attracting the students' attention at most are: command, practice and reciprocal teaching styles. Given answers by participating teachers such as problems experienced by giving feedback, inadequate knowledge of teacher, inappropriate class environment, teacher-centred lessons, inadequate lesson periods, more extracurricular activities, reluctance of the student, lower level students in the current school are shown as reasons of the fact that teachers don't use special teaching methods. Consequently, it is possible to say that most commonly used teaching methods among physical education teachers are command, practice and reciprocal methods, use special teaching methods in the lessons as well.

**Keywords:** Physical education lessons, physical education teachers, teaching methods

Bu çalışmanın bir kısmı 12. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Bu çalışma Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (CÜBAP) tarafından desteklenmiştir (Proje No: BED-008).

## GİRİŞ

Öğretme öğrenme süreci, bir eğitim programı içinde incelenmesi en güç alanlardan biridir ve bu sürecin temel elemanları öğretmen ve öğrencidir. Gerçekte tüm süreç önceden saptanmış amaçlar doğrultusunda, belirli bir içeriğin aktarılması ya da paylaşılması üzerine kurulmuştur ve istenilen düzeyde bir ürün elde edildiğinde öğretme öğrenme sürecinin etkili olduğu ifade edilir. Eğitim amaçlarının gerçekleşmesi bunu sağlayacak uygun bir öğretim yöntemin seçilmesiyle sağlanabilir. Bu nedenle her ders için tek bir yöntem değil çok farklı yöntemlerin kullanılması söz konusu olmaktadır. Öğretmenlerin yöntem konusunda seçici olabilmesi, onların çok farklı yöntemleri tanımaları ve kullanabilmeleri ile olanaklıdır (Demirel 1997). Eğitimde yöntem denildiğinde, öğrencilere yeni davranışları kazandırma işleminin nasıl gerçekleşeceği konusu karşımıza çıkmaktadır. Yöntem, süreç bileşenleri içinde en geniş biçimde yer almaktadır. Bir hedefe erişmek ya da bir amacı gerçekleştirmek üzere izlenen yol olarak tanımladığımız yöntem ve uygulama biçimi olarak adlandırılan teknikler birlikte düşünüldüğünde anlam kazanmaktadır (Babadoğan, 2000, Demirel, 1997). Yöntem ile teknik arasındaki ilişki örüntüsü, strateji ve taktik arasında da bulunmaktadır. Strateji, yöntemin üzerinde daha geniş bir şemsiye oluşturmaktadır. Strateji; yöntemi kapsamakla birlikte alınacak önlemleri de içinde barındırır. Bu bağlamda strateji ve taktikler, öğreticiye yöntem ve tekniklere göre daha geniş bir hareket alanı çizer. Stil ise bu iki kavramsal yapıyı yönlendiren, bireysel özellikler takımı olarak ortaya çıkmaktadır ve öğreticinin yöntem seçimini etkileyen faktörler incelendiğinde, öğreticinin yönetime yatkınlığı; maliyet, zaman, öğrenen özellikleri (Küçükahmet, 1995) gibi diğer özelliklere oranla daha önemli bir hale gelmektedir. Öğretim yöntemleri, eğitim durumları planlanırken belirlenmesi gereken önemli bir öğedir. Çünkü saptanan davranışlar öğrencilere öğretim yöntemleri sayesinde aktarılır. Her duruma uyabilecek tek bir öğretim yöntemi yoktur. Hedefler, içerik, öğrenciler ve öğretmen değiştikçe öğretim yönteminin biçimi ve kapsamı da değişecektir. Öğretim, en iyi koşullarda bile zordur; öğrenci ve öğretmenin gereksinimlerini hesaba katmamak ise zaten zor olan bu işi, olanaksız kılar. Yani öğrenci ve öğretmenin gereksinimlerine sırt çeviren her öğretim yöntemi başarısızlığa mahkûmdur. Öğretim yöntemleri, eğitim durumları planlanırken belirlenmesi gereken önemli bir öğedir. Çünkü hedeflenen davranışlar öğrencilere öğretim yöntemleri sayesinde aktarılır (Eker, 2001).

Beden eğitimi dersinde temel niteliklerin kazanılması iyi ve etkili bir öğretim ile mümkün olabilmektedir. Beden eğitimi dersinde öğretim etkinliklerinin yöneticisi olan beden eğitimi öğretmeni sadece üst düzeyde fiziksel beceriye sahip ya da konusunu iyi bilen kişi

değil; aynı zamanda bunları öğrencilerine aktarabilen yani onların öğrenmelerini sağlayabilen, kazandıran kişidir. Etkili bir öğretmen, öğrencilerin bir bölümünü değil tamamını öğretim süreci içine dâhil edebilen ve öğretim işini doğru ve etkili yöntemler kullanarak öğrenciye aktarmayı başarabilen öğretmendir. Bunları yaparken de beden eğitimi öğretmeni çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlanır. Uygun ve iyi yöntem seçildiği ve uygulandığı takdirde, amaçlara daha kısa zamanda ulaşılması mümkün olmaktadır (Büyükkaragöz, Çivi, 1999; Eker 2001).

Öğretimde kullanılacak yöntemin seçimi, öğretimin amacı, kapsamı ve niteliğine göre değişebilmektedir. Bunun yanında; öğretilecek konunun niteliği, eğitsel hedefler ve davranışların alanları (bilişsel, duyuşsal, devinişsel), öğretmenin yonteme yatkınlığı, fiziki mekânın özellikleri, araç ve gereçlerin niteliği, öğrencilerin sayısal durumu, öğretim süresi ve maliyet-yarar durumu gibi etmenlerde yöntem seçimini etkilemektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 1988).

Beden eğitimi dersleri öğrencilerin bir bütün olarak gelişmesine katkı sağlayan genel eğitimin ayrı düşünülemez bir parçasını oluşturmaktadır. Beden eğitimi dersleri çocuğun en temel ihtiyaçlarından biri olan hareket ihtiyacını karşılaması, sağlıklı büyümesi ve sosyal olarak gelişmesine önemli katkılar sağlamanın yanında çocuğun toplumda kendi kendine yeterli, topluma uyum sağlayabilen, başarılı ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmesi için çok ayrı bir önem taşımaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin sahip olması gereken önemli özelliklerden biri de beden eğitimi dersinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri öğrencilere hangi yöntemleri kullanarak kazandırabileceğini iyi bilmesi gerektiğidir. Öğretim stili ve öğretim yöntemi iki farklı fakat birbirini tamamlayan fenomenlerdir. Spor eğitimi ile ilgili kaynaklar incelendiğinde öğrenme-öğretme etkinliklerinin düzenlenmesinde strateji, yaklaşım, model, yöntem, teknik, stil ve taktik kavramlarının kullanıldığı görülmektedir. (Demirhan, 2006). Beden eğitimi ile ilgili öğrenme stillerinin tarihine bakıldığında beden eğitimi programlarının ilk yıllarında öğretmen merkezli stillerin yer aldığı görülmektedir. Öğretmen yapılacak olan egzersizi seçer ve gösterir, öğrencide onu takip eder ve öğrencinin gösterilenleri taklit etmesi istenirdi (Byra, 2006). Burada tarif edilen direk, formal ve öğretmen merkezli öğretim (Metzler, 2000, Rink, 2002) iken, Mosston ve Ashworth (2002)'e göre ise bu yapılanlar kendilerinin beden eğitimi ve spor alanına yönelik geliştirmiş oldukları özel öğretim yöntemleri yelpazesinde komut ve alıştırma stillerini kapsamaktaydı. Zaman içerisinde değişik yaklaşımlarında etkisiyle öğretmen merkezli öğretimden uzaklaşmaya başlanmış (Byra, 2006) ve nihayet temelinde öğrenen ve öğretmenin birlikte karar verme

sürecinin uygulandığı ve otuz yıldır Mosston ve Ashworth tarafından sistematik haline getirdiği öğretim yollarının stil kavramıyla açıklanmasıdır (Demirhan, 2006). Mosston ve Ashworth tarafından beden eğitimi ve spor alanına özgü stiller; sunuş sınıflamasında Komut (A), Alıştırma (B), Eşli Çalışma (C), Kendini Denetleme (D), Katılım (E). Buluş sınıflamasında yer alan stiller ise Yönlendirilmiş Buluş (F), Problem Çözme: Tek Doğru (G), Problem Çözme: Farklı Yollar Üretimi (H), Öğrencinin Tasarımı (I), Öğrencinin Başlatması (J), Kendi Kendine Öğretme (K) stilleridir ve stiller alfabetik olarak ilerledikçe öğretmen merkezli den öğrenci merkezliye doğru geçiş olduğu görülmektedir (Mosston ve Ashworth 2002).

Ülkemizde beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan yöntemleri ile ilgili birçok çalışmaya rastlanmaktadır (Saraç-Yılmaz ve diğerleri, 2005; Ünlü ve Aydos, 2007; Şirinkan ve Erciş, 2009; Demirhan ve diğ., 2003; 2008; Yoncalık, 2009; İnce ve Hünük, 2010). Bu çalışmalarda beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan yöntemler farklı boyutları ile incelenmiştir. Buradan hareketle ilk ve ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersinin önemi göz önüne alınarak, ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki yeterlik durumlarının tespit edilmesi ve derslerde kullandıkları öğretim yöntemlerinin neler olduğu ve yöntemler kullanılırken karşılaşılan sorunların tespit edilmesi amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

## YÖNTEM

### Araştırma Grubu

Bu araştırmanın evrenini, 2011–2012 eğitim öğretim yılı 2. döneminde Türkiye geneli il merkezlerinde Milli Eğitim Müdürlüğü' ne bağlı resmi ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde yer alan ve tesadüfi örneklem yöntemine göre belirlenen Elazığ, Malatya, Diyarbakır, Gaziantep, Sivas, Kayseri illerinde görev yapan toplam 700 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmuştur. Öğretmenlerin 503'ü (%71,9) erkek, 197'si (%28,1) bayandır. Yaş dağılımına göre; 122'si (%17,4) 25 ve altı, 306'si (%43,7) 26-30 yaş, 160'ı (%22,9) 31-35 yaş, 61'i (%8,7) 36-40 yaş, (%5,7) 41-45 yaş, 11'i (%1,6) 46-50 yaş aralığındadırlar. Öğretmenlerin 289'u (%41,3) ilk ve ortaöğretim, 411'i (%58,7) Lise ve dengi okullarda görev yapmaktadırlar.

### **Veri Toplama Aracı**

Araştırmada veriler, anket tekniği ile toplanmıştır. Anket araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen anket için ön çalışma yapılmıştır. Ön çalışmada; öğretmenlerle görüşme yapılmış ve temel sorunlar ile ilgili soru havuzu oluşturulmuş, oluşturulan havuzdaki sorular alan uzmanlarının (5 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni ve 2 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda görev yapan ve uygulama derslerine giren Öğretim Elemanı) görüşü doğrultusunda 27 maddeye indirgenmiştir. Sorular demografik bilgiler ve kullanılan öğretim yöntemleri ve temel sorunlar şeklinde sorulardan oluşan çok seçenekli (en fazla kullandığınız özel öğretim yöntemi hangisidir? vb. gibi) 6, likert tipi 5'li dereceleme (Hiçbir zaman-1, Kısmen-2, Kararsızım-3, Genellikle-4, Her zaman-5) şeklinde 21 sorudan oluşmuştur. Ölçme aracı, daha sonra kapsam geçerliği için tekrar uzman görüşüne sunulmuş ve yapılan düzeltmelerden sonra kapsam açısından uygun hale getirilmiştir.

### **Verilerin Analizi**

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde, betimsel istatistikler (frekans, yüzdeler, aritmetik ortalama, standart sapma) kullanılarak yorum yapılmıştır.

## BULGULAR

**Tablo 1:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Durumları ile İlgili Verdikleri Yanıtların Dağılımı

İFADELER	$\bar{X}$	SS	HİÇBİR ZAMAN	KISMEN	KARARSIZIM	GENELLİKLE	HER ZAMAN
			n / %	n / %	n / %	n / %	n / %
1- Ders işlerken öğrencilerin fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimlerini dikkate alıyor musunuz?	4,25	1,01	-	94 (%13,4)	8 (%1,1)	223 (%31,8)	375 (%53,5)
2- Öğrencilerin ilgilerini planlanan aktivite üzerine çekebiliyor musunuz?	3,72	0,97	-	133 (%19)	50 (%7,1)	393 (%56,1)	124 (%17,7)
3- Meslekle ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	4,47	0,62	-	12 (%1,7)	9 (%1,3)	314 (%44,8)	365 (%52,1)
4- Meslekle ilgili kendinizi geliştiriyor musunuz? (Hizmet içi eğitim, seminer, sempozyum vb.)	3,87	0,87	-	95 (%13,6)	32 (%4,6)	439 (%62,6)	134 (%19,1)
5- Mesleğinizi severek yapıyor musunuz?	4,62	0,73	-	10 (%1,4)	76 (%10,8)	78 (%11,1)	536 (%76,5)
6- Derse girmeden önce dersle ilgili ön hazırlık (günlük plan vb.) yapıyor musunuz?	4,13	0,85	20 (%2,9)	13 (%1,9)	55 (%7,8)	378 (%53,9)	234 (%33,4)
7- Derste etkinliklerin işlem basamaklarını sıralı bir şekilde gerçekleştirdiğinizi düşünüyor musunuz?	4,06	0,72	2 (%0,3)	44 (%6,3)	17 (%2,4)	483 (%68,9)	154 (%22,0)
8- BE ve spor ders saatlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	2,40	1,14	181 (%25,8)	216 (%30,8)	173 (%24,7)	101 (%14,4)	29 (%4,1)
9- Beden eğitimi ve spor dersine ayrılan sürede dersin verimli olduğunu düşünüyor musunuz?	3,35	1,18	58 (%8,3)	145 (%20,7)	77 (%11,0)	333 (%47,5)	87 (%12,4)
10- Öğrencilere eksikliklerini gidermeleri için ders dışında da onlara yardımcı oluyor musunuz?	4,02	1,06	24 (%3,4)	74 (%10,6)	20 (%2,9)	328 (%46,8)	254 (%36,2)
11- Materyal, araç ve gereçlerin sağlanmasında okul yönetiminin destek sağladığını düşünüyor musunuz?	3,14	1,19	72 (%10,3)	195 (%27,8)	35 (%5,0)	359 (%51,2)	39 (%5,6)
12- Fiziksel ortamın (ışık, ısı vb.) beden eğitimi ve spor dersinde etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	4,60	0,74	7 (%1,0)	18 (%2,6)	9 (%1,3)	183 (%26,1)	483 (%68,9)
13- Mezun olduğunuz bölümünüzde yeterli özel öğretim dersi aldığınızı düşünüyor musunuz?	3,42	1,36	67 (%9,6)	136 (%19,4)	153 (%21,8)	124 (%17,7)	220 (%31,4)
14- BE dersine öğrencilerin katılımını sağlamak için öğrenmelere uygun özel öğretim yöntemleri kullandığınızı düşünüyor musunuz?	3,69	0,81	2 (%0,3)	79 (%11,3)	124 (%17,7)	424 (%60,5)	71 (%10,1)
15- BE dersinde öğretmen merkezli ders işlediğinizi düşünüyor musunuz?	2,97	1,26	87 (%12,4)	250 (%35,7)	12 (%1,7)	299 (%42,7)	52 (%7,4)
16- BE ve spor dersinde öğrenci merkezli ders işlediğinizi düşünüyor musunuz?	3,93	0,66	10 (%1,4)	36 (%5,1)	12 (%1,7)	577 (%82,3)	65 (%9,3)
17- Özel öğretim yöntemini seçerken bilgi düzeyinizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	4,43	0,64	-	14 (%2,0)	17 (%2,4)	325 (%46,4)	344 (%49,1)
18- Özel öğretim yöntemini seçerken konunun içeriğinin etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	4,38	0,68	1 (%0,1)	8 (%1,1)	47 (%6,7)	309 (%44,1)	335 (%47,8)
19- Özel öğretim yöntemini seçerken öğrencinin hazır bulunuşluk seviyesinin etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	3,86	0,94	-	101 (%14,4)	65 (%9,3)	366 (%52,2)	168 (%24,0)
20- Özel öğretim yöntemini seçerken araç-gereç ve malzeme durumunun etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	4,69	0,54	-	1 (%0,1)	25 (%3,6)	164 (%23,4)	510 (%72,8)
21- Özel öğretim yöntemi ile uygun çalışma yaprağı kullandığınızı düşünüyor musunuz?	3,43	1,04	50 (%7,1)	106 (%15,1)	70 (%10,0)	439 (%62,6)	35 (%5,0)

Tablo 1’de, araştırmaya katılan katılımcılar içerisinde; 375’i (%53,5) her zaman ders işlerken öğrencilerin fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimlerini dikkate aldıkları, 393’ü (%56,1) genellikle öğrencilerin ilgilerini planlanan aktivite üzerine çekebildikleri, 365’i (%52,1) her zaman meslekle ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olduğunu düşündükleri, 439’u



(%62,6) genellikle hizmet içi eğitim, seminer, sempozyum vb. aktivitelerle meslekle ilgili kendilerini geliştirdikleri, 536'sı (%76,5) kişinin her zaman mesleğini severek yaptığı, 378'i (%53,9) genellikle derse girmeden önce dersle ilgili ön hazırlık yaptığı, 483'ü (%68,9) genellikle dersteki etkinliklerin işlem basamaklarını sıralı bir şekilde gerçekleştirdiğini düşündüğü, 216'sı (%30,8) kısmen beden eğitimi ve spor ders saatlerinin yeterli olduğunu düşündüğü, 333'ü (%47,5) genellikle beden eğitimi ve spor dersine ayrılan sürede dersin verimli olduğunu düşündüğü, 328'i (%46,8) genellikle öğrencilere eksikliklerini gidermeleri için ders dışında da onlara yardımcı olduğu, 359'u (%51,2) genellikle materyal, araç ve gereçlerin sağlanmasında okul yönetiminin destek sağladığını düşündüğü, 483'ü (%68,9) her zaman fiziksel ortamın (ışık, ısı vb.) beden eğitimi ve spor dersinde etkili olduğunu düşündüğü, 220'si (%31,4) her zaman mezun oldukları bölümde yeterli özel öğretim dersi aldıklarını düşündüğü, 424'ü (%60,5) genellikle beden eğitimi ve spor dersine öğrencilerin katılımını sağlamak için öğrenmelere uygun özel öğretim yöntemleri kullandıklarını düşündükleri, 299'u (%43,7) genellikle beden eğitimi ve spor dersinde öğretmen merkezli ders işlediğini düşündüğü, 577'si (%82,3) genellikle beden eğitimi ve spor dersinde öğrenci merkezli ders işlediğini düşündüğü, 344'ü (%49,1) her zaman kullanacakları özel öğretim yöntemini seçerken bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu düşündüğü, 335'i (%47,8) her zaman bir derste kullanacakları özel öğretim yöntemini seçerken konunun içeriğinin etkili olduğunu düşündüğü, 366'sı (%52,2) genellikle bir derste kullanacakları özel öğretim yöntemini seçerken öğrencinin hazır bulunurluk seviyesinin etkili olduğunu düşündüğü, 510'u (%72,8) her zaman bir derste kullanacakları özel öğretim yöntemini seçerken araç-gereç ve malzeme durumunun etkili olduğunu düşündüğü, 439'u (%62,6) genellikle bir derste kullanacakları özel öğretim yöntemi ile uygun çalışma yaprağı kullandığını düşündüğü görülmektedir.

**Tablo 2:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde En fazla Kullandıkları Özel Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı

YÖNTEMLER	En fazla kullanılan Özel Öğretim Yöntemi									
	Tercih 1		Tercih 2		Tercih 3		Tercih 4		Tercih 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<b>Komut</b>	284	40,6	291	41,6						
<b>Alıştırma</b>	125	17,8	14	2,0	535	76,3			26	3,7
<b>Eşli çalışma</b>	291	41,6	172	24,6			223	31,8		
<b>Kendini Denetleme</b>					132	18,9	144	20,6	94	13,5
<b>Katılım</b>			198	28,2	7	1,0	175	25,0	169	24,1
<b>Yönlendirilmiş Buluş</b>					26	3,8	7	1,0		
<b>Problem Çözme</b>							125	17,8	7	1,0
<b>Kişisel / Öğrencinin Tasarımı</b>									125	17,8
<b>Öğrencinin Başlatması</b>									279	39,9
<b>Kendi Kendine Öğretme</b>			25	3,6			26	3,8		



Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin derslerde en fazla kullandığı öğretim yöntemi sorusuna: birinci tercih olarak 291'i (%41,6) eşli çalışma yöntemi, 284'ü (%40,6) komut yöntemi, 125'i (%17,8) alıştırma yöntemi; ikinci tercih olarak 291'i (%41,6) komut yöntemi, 198'i (%28,2) katılım yöntemi, 172'si (%24,6) eşli çalışma yöntemi; üçüncü tercih olarak 535'i (%76,3) alıştırma yöntemi, 132'si (%18,9), kendini denetleme yöntemi, 26'sı (%3,8) yönlendirilmiş buluş yöntemi kullandığını belirtmişlerdir.

**Tablo 3:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde En az veya Hiç Kullanmadıkları Özel Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı

YÖNTEMLER	En az veya hiç kullanılmayan Özel Öğretim Yöntemi									
	Tercih 1		Tercih 2		Tercih 3		Tercih 4		Tercih 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Komut	53	7,6							126	18,0
Alıştırma										
Eşli çalışma			14	2,0					1	0,1
Kendini Denetleme	45	6,4			13	1,9			312	44,6
Katılım	65	9,3	40	5,8	23	3,3	133	19,0		
Yönlendirilmiş Buluş	71	10,1	465	66,4			67	9,6	40	5,8
Problem Çözme	126	18,0	127	18,1	149	21,3	279	39,9	4	0,6
Kişisel / Öğrencinin Tasarımı	286	40,9	54	7,7	182	26,0	94	13,4	71	10,1
Öğrencinin Başlatması					71	10,1	56	8,0		
Kendi Kendine Öğretme	54	7,7			262	37,4	71	10,1	146	20,8

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin derslerde en az veya hiç kullanmadığı öğretim yöntemi sorusuna: birinci tercih olarak 286'sı (%40,9) kişisel-öğrenci tasarımı yöntemi, 126'sı (%18) problem çözme yöntemi, 71'i (%10,1) yönlendirilmiş buluş yöntemi; ikinci tercih olarak 465'i (%66,4) yönlendirilmiş buluş yöntemi, 127'si (%18,1) problem çözme yöntemi, 54'ü (%7,7) kişisel öğrenci tasarımı yöntemi; üçüncü tercih olarak 262'si (%37,4) kendi kendine öğretme yöntemi, 182'si (%26,0), kişisel-öğrencinin tasarımı yöntemi, 149'u (%21,3) problem çözme yöntemi olduğunu belirtmişlerdir.

**Tablo 4:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde Kullandıkları En yararlı Özel Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı

YÖNTEMLER	En yararlı Özel Öğretim Yöntemi									
	Tercih 1		Tercih 2		Tercih 3		Tercih 4		Tercih 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Komut	240	34,3			260	37,1				
Alıştırma	306	43,7	394	56,2						
Eşli çalışma			70	10,0	132	18,9	148	21,1	145	20,8
Kendini Denetleme					233	33,3	72	10,3		
Katılım			46	6,6	29	4,1	94	13,4	83	11,9
Yönlendirilmiş Buluş			30	4,3	46	6,6			15	2,1
Problem Çözme	154	22,0	28	4,0			209	29,9		
Kişisel / Öğrencinin Tasarımı			132	18,9			61	8,7	336	48,0
Öğrencinin Başlatması							116	16,6	64	9,1
Kendi Kendine Öğretme									57	8,1

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin derslerde kullanılan en yararlı öğretim yöntemi sorusuna: birinci tercih olarak 306'sı (%43,7) alıştırma yöntemi, 240'ı (%34,3) komut yöntemi, 154'ü (%22) problem çözme yöntemi; ikinci tercih olarak 394'ü (%56,2) alıştırma yöntemi, 132'si (%18,9) kişisel-öğrenci tasarımı yöntemi, 70'i (%10) eşli çalışma yöntemi; üçüncü tercih olarak 260'ı (%37,1) komut yöntemi, 233'ü (%33,3), kendini denetleme yöntemi, 132'si (%18,9) eşli çalışma yöntemi olduğunu belirtmişlerdir.

**Tablo 5:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde Kullandıkları En Kolay Özel Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı

YÖNTEMLER	En kolay Özel Öğretim Yöntemi									
	Tercih 1		Tercih 2		Tercih 3		Tercih 4		Tercih 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Komut	343	49,0	102	14,6					13	1,9
Alıştırma	114	16,3	283	40,4	270	38,6				
Eşli çalışma	82	11,7	112	16,0	340	48,5	89	12,7		
Kendini Denetleme			33	4,7	13	1,9	350	50,0	89	12,7
Katılım					44	6,3	66	9,4	81	11,6
Yönlendirilmiş Buluş							55	7,9		
Problem Çözme			81	11,6	33	4,7			141	20,1
Kişisel / Öğrencinin Tasarımı	161	23,0					94	13,4		
Öğrencinin Başlatması							46	6,6	288	41,1
Kendi Kendine Öğretme			89	12,7					88	12,6

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin derslerde kullanılan en kolay öğretim yöntemi sorusuna: birinci tercih olarak 343'ü (%49) komut yöntemi, 161'i (% 23) kişisel-öğrenci tasarımı yöntemi, 114'ü (%16,3) alıştırma yöntemi; ikinci tercih olarak 283'ü (%40,4) alıştırma yöntemi, 112'si (%16) eşli çalışma yöntemi, 102'si (%14,6) komut yöntemi; üçüncü tercih olarak 340'ı (%48,5) eşli çalışma yöntemi, 270'i (%38,6), alıştırma yöntemi, 44'ü (%6,3) katılım yöntemi olduğunu belirtmişlerdir.

**Tablo 6:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde Öğrencinin İlgisini En Fazla Çeken Özel Öğretim Yöntemlerinin Dağılımı

YÖNTEMLER	En fazla ilgi çeken Özel Öğretim Yöntemi									
	Tercih 1		Tercih 2		Tercih 3		Tercih 4		Tercih 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Komut	289	41,3	52	7,4						
Alıştırma			340	48,6	41	5,9	73	10,4	184	26,3
Eşli çalışma			27	3,9	427	61,0	88	12,6		
Kendini Denetleme	27	3,9	209	29,8	37	5,3			74	10,6
Katılım					94	13,4	245	35,0		
Yönlendirilmiş Buluş					72	10,3	61	8,7	27	3,9
Problem Çözme	165	23,5			29	4,1				
Kişisel / Öğrencinin Tasarımı	117	16,7					100	14,3	33	4,7
Öğrencinin Başlatması			72	10,3			133	19,0	249	35,5
Kendi Kendine Öğretme	102	14,6							133	19,0

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin derslerde en fazla öğrencinin ilgisini çeken öğretim yöntemi sorusuna: birinci tercih olarak 289'u (%41,3) komut yöntemi, 165'i (%23,5) problem çözme yöntemi, 117'si (%16,7) kişisel öğrenci tasarımı yöntemi; ikinci tercih olarak 340 kişi (%48,6) alıştırma yöntemi, 209'u (%29,8) kendini denetleme yöntemi, 72'si (%10,3) öğrencinin başlatması yöntemi; üçüncü tercih olarak 427'si (%6) eşli çalışma yöntemi, 94'ü (%13,4) katılım yöntemi, 72'si (%10,3) yönlendirilmiş buluş yöntemi olduğunu belirtmişlerdir.

**Tablo 7:** Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Derslerde Özel Öğretim Yöntemleri Kullanmama Sebeplerinin Dağılımı

YÖNTEMLER	Özel Öğretim Yöntemleri Kullanmama Sebepleri									
	Tercih 1		Tercih 2		Tercih 3		Tercih 4		Tercih 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretmenin bilgi yetersizliği	128	18,3								
Ders saatlerinin yetersizliği	27	3,9	206	29,4	201	28,7	60	8,6		
Öğretmen merkezli ders İşlenmesi	30	4,3	64	9,1	62	8,8	177	25,2	196	28,0
Ders öncesi hazırlığın çok zaman alması	1	0,1	84	12,1	1	0,1	50	7,1		
Ders öncesi hazırlığın masraflı olması										
Dönüt vermede yaşanan sıkıntılar	248	35,4					35	5,0		
Derste disiplin sağlamanın zorluğu			49	7,0						
Okuldaki öğrencinin seviyesi	10	1,4	187	26,7	171	24,4	72	10,3		
Öğrencinin istememesi	16	2,3			109	15,6	67	9,6	50	7,1
Uygun ders ortamının olmaması	73	10,4			49	7,0	74	10,6		
Araç-gereç yetersizliği	145	20,7			72	10,4	138	19,7	278	39,7
Ders dışı etkinliklerinin fazla olması	22	3,2	110	15,7	35	5,0	27	3,9	176	25,2

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin beden eğitimi ve spor derslerinde özel öğretim yöntemleri kullanmamasına sebep olarak tercih sıralamasına göre birinci tercih 248'si (% 35,4) dönüt vermede yaşanan sıkıntılar, 145'i (%20,7) araç gereç yetersizliği, 128'i (%18,3) öğretmenin bilgi yetersizliği, ikinci tercih 206'sı (%29,4) ders saatlerinin yetersizliği, 187'si (26,7) görev yaptığım okuldaki öğrenci seviyesi, 110'u (%15,7) ders dışı etkinliklerin fazla olması, üçüncü tercih 201'i (%28,7) ders saatlerinin yetersizliği, 171'i (%24,4) görev yaptığım okuldaki öğrenci seviyesi, 109'u (%15,6) öğrencinin istememesini belirtmişlerdir.

## TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ders işlerken öğrencilerin fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişimlerini dikkate aldıkları, genellikle öğrencilerin ilgilerini planlanan aktivite üzerine çekebildikleri, meslekle ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olduğu, genellikle hizmet içi eğitim, seminer, sempozyum vb. aktivitelerle meslekle ilgili kendilerini geliştirdikleri görülmektedir. Yine öğretmenlerin; her zaman mesleğini severek yaptığı, genellikle derse

girmeden önce dersle ilgili ön hazırlık yaptığı, dersteki etkinliklerin işlem basamaklarını sıralı bir şekilde gerçekleştirdiğini, kısmen beden eğitimi ve spor ders saatlerinin yeterli olduğunu, genellikle beden eğitimi ve spor dersine ayrılan sürede dersin verimli olduğunu, her zaman fiziksel ortamın (ışık, ısı vb.) beden eğitimi ve spor dersinde etkili olduğunu, genellikle materyal, araç ve gereçlerin sağlanmasında okul yönetiminin destek sağladığını, genellikle öğrencilere eksikliklerini gidermeleri için ders dışında da onlara yardımcı olduğu her zaman mezun oldukları bölümde yeterli özel öğretim dersi aldıklarını, genellikle beden eğitimi ve spor dersine öğrencilerin katılımını sağlamak için öğrenmelere uygun özel öğretim yöntemleri kullandıklarını, genellikle beden eğitimi ve spor dersinde öğretmen merkezli ders işlediğini, genellikle beden eğitimi ve spor dersinde öğrenci merkezli ders işlediğini, her zaman kullanacakları özel öğretim yöntemini seçerken bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu, genellikle bir derste kullanacakları özel öğretim yöntemi ile uygun çalışma yaprağı kullandığını düşündükleri görülmektedir. Koç (2005), yaptığı araştırmada erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre öğretim yöntemleri konusunda daha fazla hizmet içi eğitim kursuna katıldığını tespit etmiştir. Launsbery ve Sharpe, (1999), ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin meslekte kendilerini yeterli hissettiklerini belirterek, okuldaki çalışmalarının idare tarafından desteklendiğini ve kendilerini daha fazla geliştirmek istediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler ayrıca beden eğitimi müfredat programını sınıf seviyesine göre uyguladıklarını ve beden eğitimi ve spor ders içi ve ders dışı faaliyetlerinin etkili yürütülmesinde okul idaresi ile olumlu iletişim kurduklarını belirtmişlerdir. Mitchell, (1996), öğretim tekniklerinin yeri geldikçe kullanıldığını, öğrenci gelişimini destekleyici pozitif öğrenme ortamı yaratarak, öğrencilere geri bildirim, motivasyon sağlandığında etkili iletişim kurulduğunu belirtmiştir. Ancak Aras'ın (2000) ilköğretim okullarında yaptığı çalışmasında ise, beden eğitimi dersinin uygulamada karşılaşılan zorluklar nedeniyle hedefleri ve bireysel beklentileri karşılamaktan uzak olduğu belirtilmiştir.

Araştırma bulgularından hareketle; öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma durumlarına göre, beden eğitimi derslerinde en fazla tercih ettikleri yöntemler; eşli çalışma, komut ve alıştırmaya; en az tercih ettikleri yöntemler: kişisel-öğrencinin tasarımı, yönlendirilmiş buluş ve kendi kendine öğretme; en yararlı yöntemler: alıştırmaya ve komut; en kolay yöntemler: komut, alıştırmaya ve eşli çalışma; öğrencilerin ilgisini en fazla çeken yöntemler ise, komut, alıştırmaya ve eşli çalışma yöntemleridir. Wilson'un (1998), alıştırmaya ve eşli çalışma stillerinin, motor becerilerin öğretilmesi ve gözlem becerisiyle ilgili analiz yeteneklerine etkilerini incelediği araştırmanın temel bulgusu; öğretilen görevi yapabilme açısından (atış doğruluğu, atış şekli ve görevi analiz etme yeteneği) iki öğretim stili arasında önemli bir

farklılıkla karşılaşılmadığı şeklinde belirtilmiştir. Abd Al-Salam (2004)'ın çalışma sonuçlarına göre üç öğretim stili (komut, alıştırma ve kendi kendine öğrenme) performans seviyesini artırma yolunda önemlidir. Boyce (1992), komut, alıştırma ve eşli çalışma stillerinin, atıcılarda beceri kazanımı ve kazanılan becerilerin kalıcılığı üzerine etkilerinin incelendiği çalışmasında; komut ve alıştırma stillerinin, eşli çalışma stiline göre beceri kazanımı ve kalıcılığın sağlanmasında daha etkili olduğu sonucuna varmıştır. Şirinkaya ve Erciş (2009) beden eğitim öğretmenlerinin, beden eğitimi ve spor öğretim yöntemi olarak komut yöntemi, alıştırma yöntemi, eşli çalışma yöntemi ve kendini değerlendirme yönteminin en fazla kullanıldığı yöntemler olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Şenışık, Öztürk, Koparan (2007), yaptıkları çalışmada beden eğitimi derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinden komut yöntemi ve alıştırma yönteminin grup içi fark değerleri yüksek bulunmuştur. Mosston'un eşli çalışma stiline, orta öğretim öğrencilerinin bilişsel öğrenmeleri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu görülmüştür (Chang ve Chen, 2005). Ertan ve Çiçek (2003), 50 beden eğitimi öğretmeni ile ilgili yaptığı çalışmada, öğretmenlerin en çok komut ve alıştırma stilleri ile ders işlediklerini rapor ettiklerini ifade etmişlerdir. Başka bir çalışmada Demirhan ve diğerlerinin (2008), öğretmenlerin komut ve alıştırma stillerini daha yoğun olarak kullandıklarını göstermişlerdir. Demirhan ve diğerleri (2003), beden eğitimi öğretmenlerinin farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanma düzeyine ilişkin olarak elde ettikleri bulgularda komut ve eşli çalışma yöntemlerinin sık düzeyde kullanıldığını tespit etmişlerdir. Kulinna ve Cothran'ın (2003) beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ile ilgili araştırmalarında beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerini almış ve öğretmenlerin derslerinde uyguladıkları öğretim yöntemlerinin çok az çeşitlilik gösterdiğini belirlemiştir. Öğretmenlerin beden eğitimi öğretim yöntemlerinden en çok komut, alıştırma, eşli çalışma ve kendini kontrol yöntemlerini uyguladıkları belirlenmiştir. Bu bulgular araştırmamızda öğretmenlerin en çok kullandıklarını belirttikleri “komut”, “alıştırma” ve “eşli çalışma-işbirliği” yöntemleri ile paralellik göstermektedir. Yoncalık (2009)'a göre eşli çalışma stili uygulamaları öğrencilerin yabancı olduğu, fakat çok sevdikleri bir öğretim yaklaşımı sunmuş, öğrencilerin derse olan ilgilerini ve dersteki motivasyonlarını anlamlı bir şekilde olumlu yönde etkilemiştir. Bu araştırmada eşli çalışma stili, psikomotor becerilerin öğretilmesinde ülkemizde klasik yöntemler olarak uygulanan komut ve alıştırma stilleri kadar etkili sonuçlar vermiştir. Eşli çalışma stiline, özellikle düşük becerili kız öğrenciler için çok etkili bir öğretim yaklaşımı ortaya koyduğu belirlenmiştir. İnce ve Hünük (2010), yapmış oldukları eğitim reformu sürecinde deneyimli beden eğitimi öğretmenlerin kullandıkları öğretim stilleri ve stillere ilişkin algıları konulu çalışmasında Türkiye'deki beden eğitimi öğretmenlerinin

kullandıkları öğretim stilleri ve bu stillere ilişkin değer algıları ile ilgili öğretmenler öğreten merkezli öğretim stillerini öğrenen merkezli stillere göre daha fazla kullanmaktadır. Öğretmenler, genel olarak öğreten merkezli stillerin öğrencilerin eğlenmesi, öğrenmesi ve motivasyonu için daha etkili olduğunu düşünmektedir. Byra (2000), öğreten merkezli stillerin, özellikle taklide dayanan hareket becerilerinin geliştirilmesinde öğrenen merkezli stillere göre daha etkili olduğunu, geçmişte yapılmış deneysel çalışma bulgularına dayanarak ifade etmektedir.

Araştırmaya katılan katılımcıların derslerde özel öğretim yöntemleri kullanmama sebeplerinin ne olduğu sorusuna birinci tercih olarak dönüt vermede yaşanan sıkıntılar cevabını verdikleri görülmektedir. Beden eğitimi dersinin uygulanması sırasında kullanılan birçok öğretim yöntemi ve bunların uygulanışı esnasında karşılaşılan sorunların birbiriyle benzer sonuçlar vermesi ilköğretim okullarımızda yöntemlerin uygulanmasında sorun yaratan ortak bazı eksiklikleri gündeme getirmektedir. Bunlardan en önemlisi araç-gereç malzeme, saha, ders saati, öğrencilerin ilgisizliği ve beden eğitimi öğretmenlerimizin yöntemleri gerçekçi bir şekilde uygulamayı bilmemelerinden kaynaklanan sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu hususta okullarımızda yeterli fiziksel olanaklar ve bir takım eksiklikler giderildiği takdirde öğretim yöntemlerinin daha etkili kullanılabilmesi ve bu sayede öğretim konusunda daha verimli sonuçlar elde edilmesi mümkün olabilecektir.

Bu çalışma ile ortaya konan bulgular, beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan özel öğretim yöntemlerinin belli bir örneklem ile ilgili sayısal verilerini ortaya koymaktadır. Beden eğitimi dersinin uygulanması sırasında kullanılan birçok öğretim yöntemi ve bunların uygulanışı esnasında karşılaşılan sorunların birbiriyle benzer sonuçlar vermesi ilköğretim okullarımızda yöntemlerin uygulanmasında sorun yaratan ortak bazı eksiklikleri gündeme getirmektedir. Bunlardan en önemlisi araç-gereç malzeme, saha, ders saati, öğrencilerin ilgisizliği/isteksizliği ve beden eğitimi öğretmenlerimizin yöntemleri gerçekçi bir şekilde uygulamayı bilmemelerinden kaynaklanan sorunlar olarak sıralamak olasıdır. Bu hususta okullarımızda yeterli fiziksel olanaklar ve bir takım eksiklikler giderildiği takdirde öğretim yöntemlerinin daha etkili kullanılabilmesi ve bu sayede öğretim konusunda daha verimli sonuçlar elde edilmesi mümkün olabilecektir.

**KAYNAKÇA**

- Abd Al-Salam. A. (2004). The effects of three styles of teaching on the performance level and practice trials of long serves and short serves in badminton. *Dirasat: Education Sciences*. 31 (1), 88-104
- Aras, A. E. (2000), İlköğretim okullarında beden eğitimi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar: (Eskişehir İl Örneği) Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Babadoğan, C. (2000) Öğretim stili odaklı ders tasarımı geliştirme. *Milli Eğitim Dergisi*. <http://www.meb-yayimlar.gov.tr/147/babadogan.htm>
- Büyükkaragöz, S., Çivi, C. (1999). *Genel Öğretim Metotları, Öğretimde Planlama Uygulama*. (10. Baskı) İstanbul: Beta Basım Yayım
- Boyce, B. A. (1992). The effects of three styles of teaching on university students motor performance. *Journal of Teaching in Physical Education*, 11, 389-401.
- Byra, M. (2006). Teaching styles and inclusive pedagogies. (In D. Kirk, M.O'Sullivan, D. McDonald Eds.), *Handbook of Research in Physical Education*. London: SAGE Publications.
- Byra, M. (2000). A review of spectrum research: The contributions of two eras. *Quest*, 52 (3), 229-245
- Chang, C. H., Chen, C. S. (2005). The effects of mosston's reciprocal style on elementary students' learning in physical education. The 46<sup>th</sup> ICHPER. SD Anniversary World Congress. November 9-13, İstanbul. Congress Proceeding, 117
- Demirel, Ö. (1997). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Usem Yayınları.
- Demirhan, G. Coşkun, H. Altay, F. Şahin, R. Güvenç, A. Aslan, A., Açıkada, C. (2003) Farklı Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin Beden Eğitimi Derslerinde Kullanım Düzeylerine ilişkin Görüşler. 3. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği olimpiik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu (23-24 Mayıs, Uludağ Üniversitesi) Bildiri Kitabı. 108-115.
- Demirhan, G. (2006). *Spor Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, F., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A., Güven, B., Kangalgil, M., Hünük, D., Koca, C., Açıkada, C. (2008) Comparison of the views of partners regarding the physical education curriculum and it's delivery. *Hacettepe Journal of Sports Sciences*, 19 (3), 157-180
- Eker, A. (2001) *İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Spor Yarışmaları Programı*. Ankara: MEB Yayınevi
- Ertan, H., Çiçek, Ş. (2003). Student achievement evaluation approaches in elementary physical education courses in turkey. *Hacettepe Universty Journal of Education*, 25, 76-83
- İnce, M. L., Hünük, D. (2010). Eğitim reformu sürecinde deneyimli beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim stilleri ve stillere ilişkin algıları. *Eğitim Bilim* 35-157
- Koç, M. (2005). Ortaöğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin öğretim yöntemlerini kullanma durumları ve karşılaştıkları sorunlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.



- Kulinna, P. H., Cothran, D. (2003). Physical education teachers' self-reported use and perceptions of various teaching styles. *Learning and Instruction*, 13, 597-609.
- Küçükahmet, L. (1995) *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara: Gazi Büro Kitapevi
- Launsbery, F. M., Sharpe, T. (1999). Effects of sequential feedback on preservice teacher instructional interactions and student skill practice. *Journal of Teaching in Physical Education*, 19, 58-78
- MEB. (1988). *İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar, Beden Eğitimi Ders Öğretim Programları*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Metzler, M. W. (2000). *Instructional Models for Physical Education*. Boston: Allyn & Bacon.
- Mitchell, A. S. (1996), Relationships between perceived learning environment and intrinsic motivation in middle school physical education, *Journal of Teaching in Physical Education*, 15, 369-383.
- Mosston, M., Ashworth, S. (2002). *Teaching Physical Education* (5<sup>th</sup> ed). San Francisco, CA: Benjamin Cummings.
- Rink, J. E. (2002). *Teaching Physical Education for Learning* (4<sup>th</sup> ed.). Boston: McGraw Hill.
- Saraç-Yılmaz, L., İnce, M. L., Kirazcı, S., Çiçek, Ş. (2005). Beden eğitimi öğretmenlerinin ders zaman yönetimi davranışları ve kullandıkları öğretim yöntemleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10 (2), 3-10.
- Şenışık, Y., Öztürk, F., Koparan, Ş. (2007). İlköğretim Okullarında Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Kullanılan Farklı Öğretim Yöntemlerinin Sosyal Yetkinlik Beklentisi Üzerine Etkisi, 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Adana.
- Şirinkan, A., Erciş, S. (2009) İlköğretim okullarındaki beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan öğretim yöntemleri ve ölçme-değerlendirme kriterlerinin araştırılması. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (3), 184-189.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2007). İlköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 40-51.
- Yoncalık, O. (2009). İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersindeki başarılarına üç öğretim stiline etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 33-46
- Wilson, S. (1998). The effect of two teaching styles on children's skill performance and task analysis ability related to skill observation. *Research Quarterly For Exercise And Sport Supplement A*-107.